

Motion till riksdagen

1988/89: A426

av Ulla Orring m. fl. (fp)

Servicebidrag till glesbygdsbutiker, m. m.

När regionalpolitiken i sin nuvarande form infördes 1965 stod Sverige mitt i ett decennium av stora strukturomvandlingar. Framstegsoptimismen var stark och flyttlassen rullade till storstäderna – inte minst från skogslänen.

De senaste årens erfarenheter när det gäller den regionala utvecklingen har tyvärr visat på en fortsatt kraftig koncentration av tillväxten till storstadsregionerna och en fortsatt avfolkning i glesbygdskommunerna.

Regionalpolitiken i dess nuvarande form kan knappast sägas ha lyckats. Faktum är att de regionalpolitiska problemen nu är mer sammansatta än tidigare. Paradoxalt nog innefattar dagens situation både brist på arbetstillfällen och brist på arbetskraft. Vi anser att politiken måste ändras till att mer handla om en mobiliseringspolitik än lokaliseringspolitik.

Avfolkningen av norra Norrlands inland är en realitet. Vi anser att nu behövs en rad av generella åtgärder för att regionalpolitiken skall bli framgångsrik och vända flyttströmmarna. Syftet måste vara att även skapa miljöer som kan stimulera kreativitet, enskilda initiativ och lokal mobilisering av resurser. Hela landet skall leva måste bli en realitet, inte enbart en slogan.

I avvaktan på att den efter initiativ från folkpartiet tillkomna regionalpolitiska utredningen lägger fram förslag, vill vi framföra två förslag som rör glesbygdsstödet

dels att öka bidragsnivån

dels ang. hanteringen av stödet till glesbygdsbutikerna.

Folkpartiet har under de senaste åren krävt att bidragsnivåerna inom glesbygdsstödet skall höjas. Glesbygdsstödet fungerar utomordentligt väl. Närheten mellan länsstyrelsens handläggare och nyttjarna har möjliggjort en snabb och effektiv handläggning. Glesbygdsstödet har på ett mycket positivt sätt bidragit till flera arbetstillfällen och främjat samhällsservicen i landets mest utsatta delar.

Folkpartiet noterar med glädje att beloppen för avskrivningslån och IKS-stödet har räknats upp så som vi önskat och så som tidigare föreslagits av 1984 års regionalpolitiska utredning.

Tyvärr har regeringen i årets budgetproposition inte föreslagit någon höjning av beloppen för uthyrningsstugor inom glesbygdsstödet. Nuvarande högsta belopp 45 000 kr. har inte följt med i kostnadsutvecklingen och det har inte heller nått upp till den nivå som regionalpolitiska utredningen föreslog 1984. Vi finner det därför ytterst angeläget att högsta belopp för uthyrningsstugor skrivs upp till 75 000 kr.

Alltsedan 1972 då försöksverksamhet med statligt stöd till kommersiell service i glesbygd startade, har erfarenheterna av denna service varit goda och 1978 permanentades stödet. Ca 200 butiker har fått stöd.

Avsikten med stödet är att tillförsäkra även konsumenterna i glesbygd en tillfredsställande varuförsörjning. Dagligvarubutiken är i de flesta byar en livsnödvändig förutsättning för att kunna bo kvar. Butikerna har även på senare år åtagit sig flera viktiga servicefunktioner t.ex. postservice, utlämning av gods, apoteksvaror m. m. Om en nedläggning trots allt sker blir den ännu mer kännbar nu än vad som var förhållandet på 60-talet, då det fanns fler glesbygdsbutiker. Antalet glesbygdsbutiker i Norrbottens län har t. ex. sedan 70-talet minskat från 400 till 200.

De varaktiga lönsamhetsproblem som råder för stödbutikerna är oroande och inger starka farhågor för en negativ utveckling och därmed nedläggning av butiker. Flera länsstyrelser har varnat för ytterligare utarmning och uttryckt behov av en möjlighet att bevilja någon form av långvarigt driftsstöd för strategiska sista-butiker. De samhällsekonomiska effekterna har varit goda och därför är driftsstödet en viktig regionalpolitisk åtgärd.

Vi anser därför att länsstyrelsen med kunskap om länets struktur och därmed sammanhängande faktorer har den bästa förutsättningen att avgöra i beslut om stödåtgärd.

Vi föreslår att länsstyrelsen skall besluta om stöd och yrkar därmed på ändring av nuvarande ärendehandläggning där konsumentverket har veto-rätt.

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen framförts om höjning av anslaget för uthyrningsstugor till 75 000 kr.,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om länsstyrelsens beslutanderätt vid servicebidrag till glesbygdsbutiker.

Stockholm den 24 januari 1989

Ulla Orring (fp)

Sigge Godin (fp)

Britta Bjelle (fp)

Hans Lindblad (fp)